

Khám sức khỏe cho em bé trước khi sinh Thử nghiệm đặc biệt cho em bé trong giai đoạn thai nghén Prenatal Testing Special tests for your baby during pregnancy

Với mục đích theo dõi sự phát triển của em bé đang còn trong bụng của người mẹ, hiện có một số các thử nghiệm ở giai đoạn tiền sản (trước khi sinh). Mỗi thử nghiệm có những ưu điểm và khuyết điểm của nó, tài liệu này nhằm vào những người:

- đang dự định có con
- có thai rồi nhưng muốn hiểu rõ thêm về các thử nghiệm nói trên.

Không có thử nghiệm nào bảo đảm 100% là em bé khi ra đời sẽ hoàn toàn khỏe mạnh. Những thử nghiệm dưới đây có thể cho biết *một số* các chi tiết về sức khỏe của em bé, nhưng chúng không thể tìm ra *tất cả* những chứng bệnh em bé có thể mắc phải.

Một số những thử nghiệm trước khi sinh thường được dành cho mọi phụ nữ có thai ở tiểu bang NSW. Quý vị có quyền:

- muốn được thử nghiệm hay không (quí vị có thể quyết định không muốn thử bất cứ phương pháp nào cả); hoặc
- chọn phương pháp nào có lợi cho mình nhất (sau khi thảo luận với bác sĩ gia đình, cô đỡ hoặc một chuyên viên về khoa di truyền).

Nhiều người quyết định được thử nghiệm trước khi sinh vì muốn biết đứa con trong tương lai của mình trong cơ thể có mang yếu tố nào đó có thể đưa đến những chứng bệnh thể chất và/hay trí tuệ trầm trọng hay không. Nhiều người lại quyết định không muốn qua bất cứ một thử nghiệm nào cả. Sự chọn lựa hoàn toàn do quí vị quyết định.

Những phương pháp thử nghiệm trước khi sinh

Các bệnh viện dành sẵn một số thử nghiệm cho quí vị trong lúc đang có thai. Một số có hình thức khám tổng quát, một số dưới hình thức định bệnh.

Thử nghiệm tổng quát

Kết quả của những thử nghiệm này cho quí vị biết 'nguy cơ' em bé có mang trong người những yếu tố nào đó có thể gây ra những chứng bệnh về mặt thể chất và/hay trí tuệ hay không. Những thử nghiệm này không cho kết quả chính xác về sức khỏe của em bé. Nếu kết quả của một thử nghiệm tổng quát cho thấy em bé có 'nguy cơ gia tăng' bị một chứng bệnh nào đó, có thể quí vị sẽ xét đến việc thử nghiệm đề định bệnh. Quí vị nên thảo luận những điểm lợi và hại của việc thử nghiệm thêm với bác sĩ gia đình, cô đỡ và chuyên viên khoa di truyền. Thử nghiệm tổng quát không làm hại gì đến sức khỏe của em bé hay người mẹ cả.

Thử nghiệm đề định bệnh

Kết quả việc thử nghiệm đề định bệnh cho biết rõ hơn em bé có mang trong người những yếu tố nào đó có thể gây ra những chứng bệnh về mặt thể chất và/hay trí tuệ hay không. Những thử nghiệm này cho biết rất xác thực về tình trạng sức khỏe của con quí vị trong tương lai. Một số phương pháp thử (thí dụ như thử tế bào màng nhau [CVS] và thử nước ối [amniocentesis]) có thể gây ra sảy thai (không tới 1% các trường hợp).

Nếu kết quả thử nghiệm đề định bệnh cho thấy em bé mắc phải một chứng bệnh nào đó, quí vị có thể tìm hiểu để biết thêm chứng bệnh này sẽ ảnh hưởng đến con mình như thế nào. Từ đó quí vị có thể đi đến quyết định là mình có muốn tiếp tục mang trong người thai nhi đó hay không. Bác sĩ gia đình, cô đỡ và chuyên viên khoa di truyền sẽ hướng dẫn và giúp đỡ trong lúc quí vị đang đắn đo suy nghĩ về quyết định của mình và sau khi đã quyết định rồi.

Bảng dưới đây cho biết những thử nghiệm trước khi sinh con áp dụng trong các giai đoạn khác nhau của thời kỳ thai nghén.

Muốn biết thêm chi tiết, xin quý vị thảo luận với bác sĩ gia đình, cô đỡ và chuyên viên khoa di truyền, hoặc liên lạc với Trung Tâm Hướng Dẫn Về Di Truyền Học (The Centre for Genetics Education), điện thoại số: (02) 9926 7324, hoặc tìm trên địa chỉ liên mạng www.genetics.com.au

Nếu cần được giúp đỡ để gọi điện thoại, xin quý vị liên lạc với Ban Thông Dịch Qua Điện Thoại (TIS) ở số **131 450**.

Muốn có thêm tài liệu liên quan đến các vấn đề y học thường thức bằng Việt Ngữ, quý vị có thể tìm đến địa chỉ của Cơ Quan Giáo Dục Y Tế và Truyền Thông Đa Văn Hóa (Multicultural Health Communication Service) trên hệ thống liên mạng, theo địa chỉ dưới đây: <http://mhcs.health.nsw.gov.au>

Những thử nghiệm trước khi sinh (prenatal testing) ở nhiều giai đoạn khác nhau của thời kỳ thai nghén

Giai đoạn: từ 8-10 tuần sau khi thụ thai

Tên thử nghiệm

Khám dò bằng siêu âm (ultrasound scan)

Loại thử nghiệm

Có thể là một thử nghiệm tổng quát hay định bệnh.

Phương pháp thử nghiệm được thực hiện cách nào?

Một dụng cụ giống như máy phóng thanh (microphone) được rà trên bụng người mẹ. Phương pháp này cho thấy hình ảnh thai nhi đang phát triển.

Phương pháp thử nghiệm này nhằm mục đích gì?

Phương pháp này có thể

- cho thấy kích thước của em bé
- cho thấy người nếu mẹ có thể sinh đôi hay sinh ba
- cho thấy những đặc điểm về thể chất, thí dụ như nhịp đập của tim.

Phương pháp thử nghiệm này có nguy hiểm cho em bé hay người mẹ không?

Phương pháp này không gây nguy hiểm gì cho em bé hay người mẹ cả.

Giai đoạn: từ 11-13 tuần sau khi thụ thai

Tên thử nghiệm

Thử tế bào màng nhau (chorionic villus sampling hay gọi tắt là CVS)

Loại thử nghiệm

Thử nghiệm để định bệnh.

Phương pháp thử nghiệm được thực hiện cách nào?

Xử dụng máy siêu âm (ultrasound) để quan sát, người ta dùng một cái kim nhỏ thọc vào bụng người mẹ hoặc dùng một cái ống nhỏ và mềm luồn qua cổ tử cung (dạ con) để lấy một chút tế bào nhau ra thử.

Phương pháp thử nghiệm này nhằm mục đích gì?

Phương pháp thử nghiệm này được dùng để khám phá một số các chứng bệnh liên quan đến thể chất và/hoặc trí tuệ em bé có thể sẽ mắc phải. Đây là những chứng bệnh liên quan đến nhiễm sắc thể (chromosomal problems). Đôi khi người ta cần phải thử nghiệm thêm để biết chắc chắn hơn.

Phương pháp thử nghiệm này có nguy hiểm cho em bé hay người mẹ không?

Rất hiếm trường hợp phương pháp thử nghiệm kể trên có thể gây ra sảy thai (không tới 1% các trường hợp). Thử nghiệm này có thể gây khó chịu cho người mẹ.

Giai đoạn: từ 11 tuần rưỡi -13 tuần rưỡi sau khi thụ thai

Tên thử nghiệm

Đo độ gia tăng chất lỏng ở gáy của thai nhi bằng siêu âm (nuchal translucency test) có thể phối hợp với việc thử máu hoặc không thử máu của người mẹ.

Loại thử nghiệm

Thử nghiệm tổng quát

Phương pháp thử nghiệm được thực hiện cách nào?

Dùng siêu âm, người ta đo độ gia tăng chất lỏng ở gáy của thai nhi (nuchal translucency). Đồng thời, máu của người mẹ có thể được lấy ra để thử.

Phương pháp thử nghiệm này nhằm mục đích gì?

Phương pháp thử nghiệm này có thể cho biết liệu em bé có gia tăng nguy cơ bị mắc phải một chứng bệnh thể chất và/hoặc trí tuệ nào đó không.

Khoảng 5% các em bé được thử có thể có kết quả gia tăng nguy cơ mắc một chứng bệnh nào đó. Tuy nhiên, phần lớn các em được thử sẽ **KHÔNG** mắc chứng bệnh nào cả.

Nếu việc đo độ gia tăng chất lỏng ở gáy (translucency test) không phối hợp với việc thử máu của người mẹ:

Khoảng 75% các em mắc phải một chứng bệnh liên quan đến thể chất và trí tuệ gọi là bệnh 'Khour' (Down syndrome) sẽ có kết quả gia tăng nguy cơ bị bệnh này. Tuy nhiên, thử nghiệm này sẽ không khám phá ra được khoảng 25% trường hợp các em có thể bị chứng bệnh vừa kể.

Nếu việc đo độ gia tăng chất lỏng ở gáy (translucency test) được phối hợp với việc thử máu của người mẹ:

Khoảng 80-90% các em mắc bệnh 'Khour' (Down syndrome) sẽ có kết quả gia tăng nguy cơ bị bệnh này. Tuy nhiên, thử nghiệm này sẽ không khám phá ra được khoảng 10-20% trường hợp các em có thể bị chứng bệnh vừa nêu.

Phương pháp thử nghiệm này có nguy hiểm cho em bé hay người mẹ không?

Phương pháp này không gây nguy hiểm gì cho em bé hay người mẹ cả.

Giai đoạn: từ 15-18 tuần sau khi thụ thai

Tên thử nghiệm

Phương pháp thử huyết thanh của người mẹ (maternal serum triple test)

Loại thử nghiệm

Thử nghiệm tổng quát

Phương pháp thử nghiệm được thực hiện cách nào?

Máu của người mẹ được lấy ra để thử.

Phương pháp thử nghiệm này nhằm mục đích gì?

Phương pháp thử nghiệm này có thể cho biết liệu em bé có gia tăng nguy cơ dễ mắc phải một chứng bệnh thể chất và/hoặc trí tuệ nào đó không.

Khoảng 5% các em được thử sẽ có kết quả gia tăng nguy cơ bị mắc bệnh. Đa số các em khác sẽ **KHÔNG** mắc một chứng bệnh nào cả.

Khoảng 60% các em bị bệnh 'Khờ' (Down syndrome) sẽ có kết quả gia tăng nguy cơ bị bệnh này. Tuy nhiên, thử nghiệm này sẽ không khám phá ra được khoảng 40% trường hợp các em có thể bị chứng bệnh vừa kể.

Nếu việc thử nghiệm được thực hiện cùng một lúc với việc khám dò bằng siêu âm thật tỉ mỉ, nó cũng có thể khám phá ra đến 95% trường hợp các em bị rắc rối ở xương sống hoặc các chứng bệnh bẩm sinh thần kinh tủy sống.

Phương pháp thử nghiệm này có nguy hiểm cho em bé hay người mẹ không?

Phương pháp này không gây nguy hiểm gì cho em bé hay người mẹ cả.

Giai đoạn: từ 15-19 tuần sau khi thụ thai

Tên thử nghiệm

Phương pháp thử bọc nước ối (Amniocentesis)

Loại thử nghiệm

Thử nghiệm đề định bệnh.

Phương pháp thử nghiệm được thực hiện cách nào?

Xử dụng máy siêu âm (ultrasound) để quan sát, người ta dùng một cái kim nhỏ chọc vào bọc nước ối trong bụng của người mẹ ra để thử (nước ối là chất lỏng bao bọc thai nhi trong tử cung của người mẹ)

Phương pháp thử nghiệm này nhằm mục đích gì?

Phương pháp thử nghiệm này được dùng để khám phá một số các chứng bệnh liên quan đến thê chất và/hoặc trí tuệ em bé có thể sẽ mắc phải. Đây là những chứng bệnh liên quan đến nhiễm sắc thê (chromosomal problems).

Phương pháp thử nghiệm này có nguy hiểm cho em bé hay người mẹ không?

Rất hiếm trường hợp phương pháp thử nghiệm kể trên có thể gây ra sảy thai (không tới 1% các trường hợp). Thử nghiệm này có thể gây khó chịu cho người mẹ.

Giai đoạn: 18 tuần sau khi thụ thai

Tên thử nghiệm

Khám xét bào thai tỉ mỉ bằng siêu âm (Detailed fetal anomaly ultrasound scan)

Loại thử nghiệm

Thử nghiệm đề định bệnh.

Phương pháp thử nghiệm được thực hiện cách nào?

Một dụng cụ giống như máy phóng thanh (microphone) được rà trên bụng người mẹ. Phương pháp này cho thấy hình ảnh của thai nhi đang phát triển.

Phương pháp thử nghiệm này nhằm mục đích gì?

Phương pháp này có thể cho thấy kích thước của thai nhi và các đặc điểm thê chất khác thí dụ như sự phát triển của tim, óc và thận.

Phương pháp thử nghiệm này có nguy hiểm cho em bé hay người mẹ không?

Phương pháp này không gây nguy hiểm gì cho em bé hay người mẹ cả.
